

Dobrosława Rafalska

Scenariusz warsztatów

Szalone szablony

Dobrosława Rafalska – absolwentka ASP w Katowicach, Wydziału Artystycznego na kierunku Grafika Warsztatowa. Dyplom magisterski obroniła w pracowni Grafiki Książki w 2015 roku. Zajmuje się głównie projektowaniem graficznym i ilustracją. W wolnych chwilach zajmuje się hodowlą roślin doniczkowych.

Grupa wiekowa: 10-14 lat.

Liczba uczestników: 10-12 osób.

Czas trwania: 45 minut.

Cel warsztatów:

Zapoznanie dzieci z pojęciami szablonu i patternu, rozwinięcie warsztatu plastycznego, stworzenie przez dzieci własnego patternu/ilustracji szablonowej, poznanie narzędzi i materiałów plastycznych, rozwój umiejętności posługiwania się kolorem, rozwój umiejętności dostosowania własnej ekspresji do dostępnych narzędzi.

Materiały dla grupy 10-12 osób:

- szablony wycięte w astralonie lub ewentualnie tekturze. Można również przygotować arkusze astralonu, mazaki oraz nożyczki i zachęcić uczestników do zaprojektowania i wycięcia własnych szablonów. Uwaga! Przygotowując szablony z załączonych wzorów lub projektując własne, należy pamiętać o zostawieniu kilku centymetrowego marginesu wokół wyciętego kształtu, aby prawidłowo odmalować kształt,
- farby akrylowe – czarny, biały, zielony, czerwony, żółty, niebieski + opcjonalnie metaliczny np. miedziany lub neonowy (farby nie potrzeba dużo do wykonania odbitki, dzieci mogą mieszać różne kolory w celu uzyskania innych barw, mogą też eksperymentować z nakładaniem farby na szablon i obserwować różne efekty). Uwaga! Jeśli warsztaty odbywają się na otwartym powietrzu i biorą w nich udział starsze dzieci można wykorzystać farby akrylowe w spray'u. Trzeba pamiętać o zaopatrzeniu się w maseczki,
- gąbki do nakładania farby na szablon – ilość uzależniona od liczby uczestników (jeśli dzieci dostaną duże gąbki, mogą je pociąć na mniejsze, tak żeby każdy kolor nakładać osobnym kawałkiem),
- szczoteczki do zębów/pędzle – ilość uzależniona od liczby uczestników. Posłużą one do rozpryskiwania farby i uzyskiwania ciekawych efektów malarskich,
- kartki papieru do odbijania szablonów i tworzenia ilustracji – lepszy będzie grubszy papier w różnych formatach i kolorach od A4 do A2. Kolorowy papier może pozwolić na uzyskanie ciekawych efektów wizualnych. Uwaga! Szablony można wykorzystać do tworzenia patternów na materiałach lub torbach bawełnianych (w przypadku toreb należy pamiętać o włożeniu do środka torby tektury w trakcie odbijania szablonu, żeby wzór nie przebijał na drugą stronę),
- papierowe talerzyki do nakładania i mieszania farb – ilość zależna od liczby uczestników,
- papier pakowy lub folia malarska do zabezpieczenia stołów.

Pojęcia:

Pattern – wzór z powtarzających się kształtów, często wykorzystywany w projektowaniu np. opakowań, wyklejek w książkach, czy tkanin.

Organizacja sali:

Dzieci będą pracowały indywidualnie, przy stołach. Najlepiej mniejsze stoliki połączyć w jeden duży i zabezpieczyć go papierem lub folią. Każdy powinien mieć miejsce do siedzenia i swobodnych ruchów oraz rozłożenia swoich narzędzi i odbitek. Dzieci będą też korzystały ze wspólnych materiałów takich jak farby czy szablony, którymi mogą się wymieniać. Dobrze, żeby sala miała łatwy dostęp do umywalki, zlewu, żeby móc umyć pędzle i gąbki z farby.

Przed zajęciami:

- wydrukuj, odrysuj i wytnij szablony w astralonie (raz przygotowane szablony można wykorzystać wielokrotnie, możesz szablony tego samego wzoru przygotować w różnych rozmiarach, przy wycinaniu pamiętaj o zostawieniu marginesu wokół kształtu, który uczestnicy będą odbijać, będzie to zapobiegało powstawaniu przypadkowych śladów, w trakcie tworzenia ilustracji),
- przygotuj za pomocą szablonów kilka kompozycji np. pattern z kwiatów w różnych kolorach na kartce białej i podobny pattern na kartce kolorowej,
- przygotuj materiały z listy, rozdziel materiały, wyciśnij farby na talerzyki,
- połącz stoły i zabezpiecz je przed zabrudzeniem.

Podstawa programowa:

Doskonalenie umiejętności mieszania kolorów w celu uzyskania pożądaných efektów, rozwój umiejętności tworzenia kompozycji, dostosowanie własnej ekspresji do otrzymanych narzędzi.

Przebieg zajęć:

Zajęcia rozpocznij od prezentacji szablonów i kształtów, jakie uczestnicy mają do dyspozycji. Pokaż kompozycje, które przygotowałaś/eś przed zajęciami. Pokaż różnicę między pracą na kolorowym a na białym papierze. Zapytaj czy ktoś wie co to pattern i gdzie może być wykorzystany? Wyjaśnij pojęcie patternu, zachęć uczestników do rozejrzenia się wokół, może gdzieś w sali, w której odbywają się zajęcia znajdziecie przykłady patternów, może ktoś ma je na sobie?

Zaproponuj uczestnikom stworzenie własnego patternu. Zachęć do eksperymentowania z zestawieniami kolorów i kształtów. Podkreśl jakie efekty można uzyskać nakładając farbę gąbką, a jakie rozpryskując farbę szczoteczką.

Zapytaj, czy ktoś ma ochotę stworzyć własny szablon. Chętnym rozdaj astralon, mazaki i nożyczki. Podkreśl, że zaprojektowane kształty powinny być uproszczone. Skomplikowane szablony ciężko będzie wyciąć i odbić.

Zwróć uwagę uczestników, żeby sprawdzili, czy szablon dobrze przylega do podłoża i żeby nie nakładali zbyt wiele farby na raz – może ona podciekać pod szablon, wtedy nie uda się dobrze odbić kształtu.

W trakcie pracy zachęcaj uczestników do eksperymentowania z nakładaniem kolorów, mogą oni również nakładać szablony jeden na drugi i np. stworzyć duży kwiat w małe gwiazdki, poprzez wykorzystanie szablonów w różnych rozmiarach.

Gotowe prace razem z uczestnikami odkładaj do wyschnięcia. Jeśli ktoś skończy tworzenie ilustracji/patternu wcześniej, zachęć go to wykonania kolejnej, może nawet powtórzyć kompozycję, ale w innej wersji kolorystycznej.

Po zakończeniu pracy zorganizuj mini wystawę. Zachęć uczestników, aby opowiedzieli coś o swoich pracach. Zastanówcie się, gdzie można wykorzystać stworzone patterny? (np. jako nadruk na obiciu kanapy, albo na opakowaniu na ciastka).

Krótko omów z uczestnikami efekty warsztatów. Podkreśl ciekawe rozwiązania, zachęć do dalszych eksperymentów formalnych i zabawy z szablonami.

Przykładowy efekt końcowy:

Przykładowe szablony do wykorzystania:

